

Καινή Διαθήκη

Από OrthodoxWiki

Η **Καινή Διαθήκη** αποτελεί το δεύτερο μέρος της ιερής γραμματείας ή ιερών κειμένων των Χριστιανών. Η Παλαιά και η Καινή Διαθήκη αποτελούν την Αγία Γραφή των Χριστιανών· μάλιστα στην Καινή Διαθήκη περιλαμβάνονται περίπου 1.005 παραθέματα από την Παλαιά Διαθήκη^[1]. Η Καινή Διαθήκη γράφτηκε από πολλούς συντάκτες μέσα σε μια χρονική περίοδο 50 περίπου ετών, μέσα στον 1ο αιώνα μ.Χ.^[2]. Οι Χριστιανοί συγκέντρωσαν σταδιακά τα κείμενα αυτά σε ένα σώμα, μετά το θάνατο και την ανάσταση του Ιησού, ώστε να ενισχυθεί το έργο της διάδοσης του μηνύματός του στον κόσμο. Επίσης, με το έργο αυτό θέλησαν να μεταδώσουν στις επόμενες γενιές χωρίς αλλοιώσεις, τις πληροφορίες για όσα είδαν και άκουσαν. Η πλειονότητα των βιβλίων της Καινής Διαθήκης γράφτηκαν εξ αρχής στα ελληνικά.

Η Καινή Διαθήκη αποτελείται από τέσσερα διαφορετικά είδη βιβλίων:

- Τα τέσσερα *Ευαγγέλια*: δίνουν πληροφορίες για τη διδασκαλία του Ιησού και λίγες πληροφορίες για τη ζωή του, όσες ήταν απαραίτητες ώστε να γίνει πιο κατανοητό το μήνυμα της διδασκαλίας του. Πιστεύεται ότι έχουν γραφτεί από τέσσερις πιστούς χριστιανούς: Τους αυτόπτες μάρτυρες της επίγειας ζωής του Ιησού, Ματθαίο και Ιωάννη και τους αυτήκοους μάρτυρες των μαθητών του, Μάρκο και Λουκά. Τα βιβλία αυτά καταγράφηκαν μεταξύ του 60 και του 110 μ.Χ..
- Τις *Πράξεις των αποστόλων*: Μετά από το θάνατο του Ιησού, οι πιστοί ενώθηκαν και δημιούργησαν την "εκκλησία", μια οργανωμένη κοινωνία πιστών με σκοπό να συνεχιστεί το έργο του Ιησού στη γη. Η πρώιμη ιστορία της εκκλησίας και των αποστόλων της περιγράφεται στο βιβλίο "Πράξεις των Αποστόλων" που έγραψε ο Ευαγγελιστής Λουκάς. Το βιβλίο αυτό χωρίζεται σε δύο κύριες ενότητες:
 - Τις *Πράξεις του Πέτρου*
 - Τις *Πράξεις του Παύλου*

Ο Πέτρος ήταν ένας από τους πρώτους μαθητές του Ιησού ενώ ο Παύλος ήταν απόστολος στον μη εβραϊκό κόσμο, της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας.

- Τις *Επιστολές*: Απο τα 27 βιβλία της Καινής Διαθήκης, τα 21 έχουν την μορφή των επιστολών. Οι 14 από αυτές γράφτηκαν από τον Απόστολο Παύλο. Μέσω αυτών απευθύνθηκε στους πιστούς διδάσκοντας το λόγο του Ιησού, δίνοντας λύσεις στα τοπικά προβλήματα των εκκλησιών και συμβουλές για το πως να ζήσουν μια χριστιανική ζωή.
- Την *Αποκάλυψη*: Το βιβλίο αυτό είναι γνωστό ως *Αποκάλυψη του Ιωάννη*, εξαιτίας της πίστης ότι γράφτηκε από τον Ευαγγελιστή Ιωάννη. Το περιεχόμενό του ενθαρρύνει τους Χριστιανούς να κρατήσουν την πίστη τους παρόλες τις δυσκολίες που θα συναντήσουν, δίνοντας ταυτόχρονα ένα μήνυμα ελπίδας.

Πίνακας περιεχομένων

- 1 Τί είναι η Καινή Διαθήκη
- 2 Η διαμόρφωση του Κανόνα της Καινής Διαθήκης

- 3 Η ελληνική ως γλώσσα της Καινής Διαθήκης
 - 3.1 Το είδος της ελληνικής που χρησιμοποιήθηκε
- 4 Η ιστορία του κειμένου της Καινής Διαθήκης
 - 4.1 Το κείμενο της Κ.Δ. που βρέθηκε σε χειρόγραφα μέχρι και του 3ου αιώνα^[21]
- 5 Υποσημειώσεις
- 6 Βιβλιογραφία
- 7 Σχετικά κύρια άρθρα
- 8 Εξωτερικοί Σύνδεσμοι
 - 8.1 Εκδόσεις της Καινής Διαθήκης διαθέσιμες στο ίντερνετ
 - 8.2 Πρόσθετες πηγές

Τί είναι η Καινή Διαθήκη

Στη γλώσσα του ελληνιστικού δικαίου, η λέξη "Διαθήκη" σήμαινε την πράξη με την οποία κάποιος διαθέτει τα υπάρχοντα του ή γνωστοποιεί τις διευθετήσεις που θέλει να επιβληθούν με την έμφαση του νοήματος να δίνεται στην εξουσία εκείνου που μ' αυτήν καθορίζει την πορεία των πραγμάτων^[3].

Η έκφραση «Καινή Διαθήκη», σύμφωνα με τη χριστιανική παράδοση, προέρχεται από τον ίδιο τον Ιησού Χριστό, ο οποίος κατά τις διηγήσεις των ευαγγελιστών και την παράδοση που διασώζει ο Απ. Παύλος, τη βραδιά του Μυστικού Δείπνου, αφού πήρε άρτο και τον μοίρασε λέγοντας: *"Λάβετε, φάγετε, τούτο εστι το σώμα μου"*, κατόπιν παίρνει το ποτήρι του οίνου, το ευλογεί και το δίνει να πουν όλοι. Η πιο σύντομη διατύπωση διασώζεται από το Μάρκο: *"τούτο εστι το αίμα μου το της καινής διαθήκης το περί πολλών εκχυνόμενον"*^[4]. Ο Ματθαίος προσθέτει: *"εις άφεσιν αμαρτιών"*^[5]. Ο Λουκάς και ο Παύλος γράφουν: *"τούτο το ποτήριον η καινή διαθήκη εν τω αίματί μου"*^[6] και μόνο ο Λουκάς: *"το υπέρ υμών εκχυνόμενον"*^[7].

Η τελετουργική αυτή πράξη δηλώνει μια νέα περίοδο της Θείας Οικονομίας και οι λόγοι του Ιησού συνδέουν τα γεγονότα του *Μυστικού Δείπνου* με το θάνατο του που αποδέχεται ελεύθερα για τη λύτρωση των πολλών^[8]. Κατά συνέπεια, τα βιβλία που γράφηκαν από συγγραφείς της πρώτης εκκλησίας και περιέχουν τη διδασκαλία περί πραγματοποίησης των υποσχέσεων του θεού, το θάνατο και την ανάσταση του Χριστού, ονομάστηκαν «Καινή Διαθήκη» σε αντιδιαστολή προς τα βιβλία της προηγούμενης περιόδου της οικονομίας του Θεού, της «Παλαιάς Διαθήκης».

Ο όρος «Καινή Διαθήκη» προς δήλωση του συνόλου των βιβλίων, που περιέχουν τη νέα οικονομία του Θεού, μαρτυρείται από τα τέλη του 2ου αιώνα και επικρατεί οριστικά από τις αρχές του 3ου αιώνα και μετά. Τά βιβλία που αποτέλεσαν την Καινή Διαθήκη είναι η τελική καταγραφή της προφορικά και γραπτά μεταδιδόμενης χριστιανικής παράδοσης. Αλλά και αυτά, την εποχή που γράφηκαν δεν αναγνωρίστηκαν αμέσως ως «Γραφή». Εκείνο που τα επέβαλε στη συνείδηση της Εκκλησίας ήταν η αποστολική τους προέλευση και η συμφωνία τους προς την αλήθεια που είχε η εκκλησία ως ζωντανή παράδοση από τους «απ' αρχής αυτόπτας και υπηρετάς» του λόγου (Λκ 1,2). Για πρώτη φορά περί τα μέσα του 2ου αιώνα μερικά χωρία από τα ευαγγέλια παρατίθενται ως «Γραφή».

Η Καινή Διαθήκη που αποτελείται από ένα σύνολο 27 βιβλίων, καθιερώθηκε με την τελική της μορφή στο δεύτερο μισό του 4ου αιώνα μ.Χ.

Τα βιβλία που την αποτελούν είναι:

■ **Τα τέσσερα Ευαγγέλια:**

1. κατά Ματθαίου, 2. κατά Μάρκον, 3. κατά Λουκάν, 4. κατά Ιωάννην (τα τρία πρώτα ονομάζονται και Συνοπτικά).

■ **5. Οι πράξεις των Αποστόλων**

■ **Οι επιστολές του Απ. Παύλου:**

6. προς Ρωμαίους, 7. προς Κορινθίους Α, 8. προς Κορινθίους Β, 9. προς Γαλατάς, 10. προς Εφεσίους, 11. προς Φιλιππησίους, 12. προς Κολοσσαείς, 13. προς Θεσσαλονικείς Α, 14. προς Θεσσαλονικείς Β, 15. προς Τιμόθεον Α, 16. προς Τιμόθεον Β, 17. προς Τίτον, 18. προς Φιλήμονα, 19. προς Εβραίους

■ **Οι Καθολικές επιστολές:**

20. Ιακώβου, 21. Πέτρου Α, 22. Πέτρου Β, 23. Ιωάννου Α, 24. Ιωάννου Β, 25. Ιωάννου Γ, 26. Ιούδα

και

■ **27. Η Αποκάλυψη του Ιωάννη**

Η διαμόρφωση του Κανόνα της Καινής Διαθήκης

Κατά τη διάρκεια του 1ου αιώνα, ο κανόνας ιερών συγγραμμάτων της Εκκλησίας αποτελούνταν αποκλειστικά από τα βιβλία της Παλαιάς Διαθήκης. Τα συγγράμματα που αργότερα έγιναν γνωστά ως *Καινή Διαθήκη* χρησιμοποιούνταν σε τακτική βάση από τις εκκλησίες κατά τη λατρεία, ως κριτήριο εκκλησιαστικής τάξης, για κατηχητική εκπαίδευση και για θεολογικούς σκοπούς. Αυτά τα νέα χριστιανικά συγγράμματα περιείχαν αναφορές σε άλλα χριστιανικά συγγράμματα της εποχής, χαρακτηρίζοντάς τα μάλιστα ως «Γραφές», σε σημείο ώστε μέχρι τα τέλη του δεύτερου αιώνα να αναφέρονται έτσι τα συγγράμματα της Καινής Διαθήκης^[9]. Χριστιανικά έργα εκείνης της περιόδου όπως η *Επιστολή Βαρνάβα* και η *Δεύτερη Επιστολή Κλήμεντος* εισαγάγουν χωρία από αυτά τα χριστιανικά συγγράμματα με τον τρόπο που συνέβαινε ως τότε για τις εβραϊκές Γραφές: «Γέγραπται». Καθώς υπήρχε ακόμη διαθέσιμη η ζωντανή προφορική παράδοση των λόγων του Ιησού αλλά και η παρουσία των αποστόλων και των μαθητών τους, δεν υφίστατο καν η έννοια ενός κλειστού κανόνα αποδεκτών κειμένων^[10]. Μόνο κατά τη διάρκεια του 2ου αιώνα τα Ευαγγέλια και οι επιστολές του αποστόλου Παύλου αναβαθμίστηκαν στο επίπεδο του «κανόνα».

Η κανονικότητα κάποιων από τις Καθολικές Επιστολές και το βιβλίο της Αποκάλυψης παρέμεινε ζήτημα αντιλογίας για κάποιο διάστημα. Κατά τη διάρκεια του δεύτερου μισού του 4ου αιώνα, ο κανόνας της Καινής Διαθήκης καθορίστηκε τελειωτικά και επακριβώς σε μια σειρά εκκλησιαστικών συνόδων.

"Τελικός σταθμός στην εξέλιξη και οριστική διαμόρφωση του κανόνα θεωρείται η 39η Εορταστική Επιστολή του Μ. Αθανασίου (367), στην οποία αναφέρονται ως κανονικά τα 27 βιβλία της Κ.Δ....Και προστίθεται: 'Ταύτα πηγαι του σωτηρίου, ώστε τους διψώντας εμφορείσθαι των εν τούτοις ρημάτων της ζωής εν τούτοις μόνις το της ευσέβειας διδασκαλείον ευαγγελίζεται. Μηδείς τούτοις επιβαλλέτω, μηδέ τούτων αφαιρείσθω τι'."^[11]. Μάλιστα, πρώτος ο Μ. Αθανάσιος χρησιμοποιεί τον όρο *κανών*

προς δήλωση του σώματος των βιβλίων της Αγίας Γραφής. Η 39η *Εορταστική Επιστολή* του Αθανάσιου, αποτελεί την πρώτη εμφάνιση του κανόνα με την μορφή που έχει μέχρι και σήμερα και η επιστολή αυτή που αποτελεί και κανόνα της Εκκλησίας, επικυρώθηκε από τη *Σύνοδο της Καρθαγένης* (419):

"Της Νέας Διαθήκης Ευαγγέλια τέσσαρα, Πράξεων τών Αποστόλων βίβλος μία, επιστολαί Παύλου δεκατέσσαρες, Πέτρου Αποστόλου δύο, Ιωάννου Αποστόλου τρεις, Ιακώβου Αποστόλου μία, Ιούδα Αποστόλου μία, Αποκαλύψεως Ιωάννου βίβλος μία."

(**Κανών κδ' της εν Καρθαγένη Συνόδου**^[12]). Τους κανόνες της Συνόδου της Καρθαγένης, επικύρωσε ο Κανών β^[13] της *Εν Τρούλλω Πενθέκτης Οικουμενικής Συνόδου* το 691.

Ο παρακάτω πίνακας^[14] παρουσιάζει συνοπτικά την διακύμανση ως προς την αναγνώριση της κανονικότητας των βιβλίων της *Καινής Διαθήκης*.

	Μαρκίων (μέσα 2ου αι. μ.Χ.)	Ειρηναίος (τέλη 2ου αι. μ.Χ.)	Μουρατοριανός Κανόνας (τέλη 2ου αι. μ.Χ.)	Τερτυλλιανός (150-220 μ.Χ.)	Αρχαία Συριακή μετάφραση (<i>Old Syriac</i>) 2ος αι. μ.Χ.
1. Κατά Ματθαίον	Εκτός	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό
2. Κατά Μάρκον	Εκτός	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό
3. Κατά Λουκάν	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό
4. Κατά Ιωάννην	Εκτός	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό
5. Πράξεις	Εκτός	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό
6. Προς Ρωμαίους	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό
7. Προς Κορινθίους Α'	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό
8. Προς Κορινθίους Β'	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό
9. Προς Γαλάτας	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό
10. Προς Εφεσίους	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό
11. Προς Φιλιπησίους	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό
12. Προς Κολοσσαείς	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό

13. Προς Θεσσαλονικείς Α΄	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό
14. Προς Θεσσαλονικείς Β΄	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό
15. Προς Τιμόθεον Α΄	Εκτός	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό
16. Προς Τιμόθεον Β΄	Εκτός	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό
17. Προς Τίτον	Εκτός	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό
18. Προς Φιλήμονα	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό
19. Προς Εβραίους	Εκτός	Εκτός	Εκτός	Εκτός	Κανονικό
20. Ιακώβου	Εκτός	Εκτός	Εκτός	Εκτός	Κανονικό
21. Πέτρου Α΄	Εκτός	Κανονικό	Εκτός	Κανονικό	Κανονικό
22. Πέτρου Β΄	Εκτός	Εκτός	Εκτός	Εκτός	Εκτός
23. Ιωάννου Α΄	Εκτός	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό
24. Ιωάννου Β΄	Εκτός	Κανονικό	Κανονικό	Εκτός	Εκτός
25. Ιωάννου Γ΄	Εκτός	Εκτός	Εκτός	Εκτός	Εκτός
26. Ιούδα	Εκτός	Εκτός	Κανονικό	Κανονικό	Εκτός
27. Αποκάλυψις Ιωάννου	Εκτός	Κανονικό	Κανονικό	Κανονικό	Εκτός
Ποιμήν Ερμά	Εκτός	Κανονικό	Εκτός	Εκτός	Εκτός
Επ. Βαρνάβα	Εκτός	Εκτός	Εκτός	Εκτός	Εκτός
Διδαχή των 12 Αποστ.	Εκτός	Εκτός	Εκτός	Εκτός	Εκτός
Αποκάλυψις Πέτρου	Εκτός	Εκτός	Κανονικό	Εκτός	Εκτός
Α' Κλήμεντος	Εκτός	Εκτός	Εκτός	Εκτός	Εκτός

Η ελληνική ως γλώσσα της Καινής Διαθήκης

Η γλώσσα του Ιησού και των πρώτων Αποστόλων δεν ήταν η ελληνική. Το ευαγγέλιο κηρύχθηκε αρχικά στην αραμαϊκή χωρίς αυτό να σημαίνει ότι η ελληνική γλώσσα δεν ήταν αρκετά γνωστή στην Παλαιστίνη κατά την εποχή του Ιησού. Στα Ιεροσόλυμα λειτουργούσαν τουλάχιστον πέντε συναγωγές Ελληνιστών Ιουδαίων, οι οποίοι, πρέπει να χρησιμοποιούσαν το ίδιο καλά την αραμαϊκή και την ελληνική. Πάντως το ευαγγέλιο κηρύχθηκε επί Παλαιστινιακού εδάφους στην αραμαϊκή, και σε αυτήν καταγράφηκαν τα πρώτα "Λόγια του Ιησού" και οι πρώτες περί αυτού διηγήσεις. Όμως πολύ σύντομα, με την έξοδο των πρώτων ιεραποστόλων από το Παλαιστινιακό έδαφος, παρουσιάστηκε η ανάγκη ώστε το κήρυγμα της νέας θρησκείας να γίνεται στην

ελληνική και λόγια του Ιησού ή παραδόσεις που είχαν γραφτεί στην αραμαϊκή, να μεταφραστούν στην ελληνική.

Οι ελληνοιστές Ιουδαίοι ιεραπόστολοι και ειδικά εκείνοι που είχαν ως κέντρο την Αντιόχεια, φαίνεται ότι υπήρξαν οι πρωτοπόροι προς την κατεύθυνση αυτή και η μετάφραση της Παλαιάς Διαθήκης στην ελληνική από τους "εβδομήκοντα" αποτέλεσε γι' αυτούς σημαντική κληρονομιά. Τα 27 βιβλία της Καινής Διαθήκης είναι είτε από την αρχή είτε τουλάχιστον στην παρούσα μορφή τους, γραμμένα στην ελληνική γλώσσα, επειδή άσχετα προς την αρχική καταγωγή του ιστορικού υλικού ή των αρχικών γραπτών πηγών, τα κείμενα αυτά προέρχονται όλα από Εκκλησίες που χρησιμοποιούσαν τα ελληνικά ως μέσο επικοινωνίας. Μάλιστα, αν εξαιρεθούν ελάχιστα χωρία, στα βιβλία της Καινής Διαθήκης, χρησιμοποιείται παντού και η ελληνική Παλαιά Διαθήκη των "εβδομήκοντα". Κατ' αυτό τον τρόπο, είναι φανερό πως η Καινή Διαθήκη αποτελεί μέρος της ελληνικής γραμματολογίας^[15].

Το είδος της ελληνικής που χρησιμοποιήθηκε

Η ελληνική γλώσσα που συναντούμε στα κείμενα της Καινής Διαθήκης δεν είναι η κλασική αττική γλώσσα. Επειδή μάλιστα επικρατούν πολλές ασυνήθιστες και άγνωστες στην αρχαία ελληνική λέξεις και εκφράσεις, πρίν από τα τέλη του προηγούμενου αιώνα πίστευαν ότι πρόκειται για μια ιδιαίτερη «ιερή» γλώσσα, που την ονόμαζαν «βιβλική ελληνική».

Από τότε όμως που νέοι πάπυροι της ελληνοιστικής εποχής βρέθηκαν στα τέλη του 19ου με αρχές του 20ου αιώνα και οι ερευνητές μελέτησαν τη γλώσσα των κειμένων αυτών που προέρχονταν από την καθημερινή ζωή (ιδιωτικές επιστολές, συμφωνητικά κ.ά), διαπιστώθηκε ότι η γλώσσα της Καινής Διαθήκης είναι η «κοινή» ελληνοιστική, η γλώσσα δηλαδή των ελληνοιστικών χρόνων που αποτελεί τη φυσιολογική εξέλιξη της αρχαίας ελληνικής και της οποίας συνέχεια είναι η νέα ελληνική.

Κάποια γενικά χαρακτηριστικά της κοινής ελληνοιστικής είναι:

- Η απλούστερη σύνταξη σε σχέση με την αττική γλώσσα
- Η απλούστερη γραμματική
- Η αλλαγή περιεχομένου σε παλιές λέξεις της κλασικής εποχής
- Η πρόσληψη και ενσωμάτωση στοιχείων από άλλες γλώσσες (εβραϊκές λέξεις, σημιτικές εκφράσεις, λατινικές λέξεις)

Την ελληνοιστική κοινή είχε διαδόσει ο Μ. Αλέξανδρος και οι διάδοχοι του στα πέρατα της «οικουμένης». Σ' αυτήν είχε ήδη μεταφραστεί και η Παλαιά Διαθήκη. Η «κοινή» ήταν μια γλώσσα απλή, καθαρά ελληνική, και επιπλέον είχε την δυνατότητα να εκφράσει αφηρημένες έννοιες και να δημιουργήσει νέες και σύνθετες λέξεις και παρά το σημιτικό υπόβαθρο των ιερών κειμένων ή των συγγραφέων τους, υπάρχουν στην Καινή Διαθήκη ελληνικές λέξεις προς έκφραση οποιασδήποτε έννοιας..

Η ιστορία του κειμένου της Καινής Διαθήκης

Είναι αλήθεια πως το γραπτό μήνυμα που διασώθηκε από τα βιβλία της Καινής Διαθήκης, εξαφανίστηκε στην αρχική του μορφή. Δεν έχουμε στη διάθεση μας ούτε ένα απλό σπάραγμα παπύρου, της γραφικής ύλης των πρώτων αιώνων, που να περιέχει κείμενο της Καινής Διαθήκης όπως βγήκε από το χέρι του αρχικού συγγραφέα. Ό,τι

υπάρχει σήμερα είναι αντίγραφα των πρωτοτύπων (αν και κάποια από αυτά μας οδηγούν αρκετά κοντά στη συγγραφή των αυθεντικών, βλ. πιο κάτω). Βεβαίως, θα πρέπει να παρατηρήσουμε ότι αυτό δεν συμβαίνει μόνο με την Καινή Διαθήκη. Συνολικά στον κόσμο, αυτόγραφα υπάρχουν μόνο μετά το 12^ο αι. μ.Χ. και έτσι, όλα τα υπόλοιπα κείμενα της αρχαίας φιλολογίας σώζονται σε αντίγραφα^[16] από τα χέρια χιλιάδων φιλόπων αντιγραφέων, που από γενιά σε γενιά διέσωσαν και μετέδωσαν τα κείμενα αυτά.

Βεβαίως, σε κάθε περίπτωση, η έννοια του χειρόγραφου αντιγράφου, εμπεριέχει και το ανθρώπινο λάθος. Οι αντιγραφείς, είτε δεν διάβασαν σωστά κάποιες λέξεις, είτε εσφαλμένα αντέγραψαν άλλες, είτε μετέθεσαν ολόκληρες προτάσεις ή και παρέλειψαν ολόκληρες φράσεις καθώς ήταν δυνατό από κάποια φυσική φθορά στο κείμενο του υποδείγματος να είχαν σβηστεί λίγα ή πολλά γράμματα και αυτά να παραλείπωνται στο αντίγραφο, έκαναν διάφορες προσθήκες και γενικά, έκαναν όλα τα λάθη που η μελέτη της παλαιογραφίας και της κριτικής κειμένων έχει εντοπίσει σε κάθε ανθρώπινη προσπάθεια αντιγραφής. Υπήρχαν επίσης πολλοί αντιγραφείς που αναλάμβαναν να βελτιώσουν την ατελή γραμματική μερικών συγγραφέων της Καινής Διαθήκης, να προσθέσουν επεξηγήσεις όταν κάτι φαινόταν πως απαιτούσε αποσαφήνιση ή να εισαγάγουν κάποιες αλλαγές έτσι ώστε να κερδίσουν κάποια μάχη που δινόταν στα χρόνια τους. Πολλοί αντιγραφείς εμπιστεύονταν, περιστασιακά, περισσότερο τη μνήμη τους παρά την όραση τους, γράφοντας αυτό που θυμόντουσαν και όχι αυτό που έβλεπαν μπροστά τους. Παρόλο λοιπόν που οι αντιγραφείς αυτοί πίστευαν πως τα κείμενα που αντέγραφαν ήταν ο λόγος του Θεού, μας κληροδότησαν ένα πλήθος από παραλλαγές και παραφθορές του κειμένου της Καινής Διαθήκης.

Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, τον μεγάλο μόχθο για την έρευνα, σύγκριση και αποκατάσταση των αρχαίων χειρογράφων ώστε να φτάσουμε όσο είναι ανθρώπινα δυνατό στο αρχικό κείμενο των ευαγγελιστών και επιστολογράφων, ανέλαβαν ερευνητές, που η εργασία τους είναι γνωστή ως "*Κριτική του κειμένου*". Οι ερευνητές αυτοί, κατά τη διάρκεια του έργου τους, έπρεπε να μελετήσουν μαρτυρίες χιλιάδων χειρογράφων από τον δεύτερο ως τον δέκατο πέμπτο αιώνα, να αξιολογήσουν το υλικό, να ταχθούν υπέρ ή ενάντια αυτής ή της άλλης λέξης, υπέρ της μιας ή της άλλης φράσης, υπέρ της κρίσης μιας περικοπής ως αυθεντικής ή ως μεταγενέστερης προσθήκης.

Το σημερινό κείμενο της Καινής Διαθήκης, είναι προϊόν όλων αυτών των συντονισμένων προσπαθειών από αναγνωρισμένους και αξιοσέβαστους ειδικούς στον κλάδο τους. Παρά το γεγονός ότι και μετά την επικράτηση του χριστιανισμού, επιδρομές διαφόρων λαών εξαφάνισαν τα βιβλικά χειρόγραφα από αρκετές περιοχές της χριστιανοσύνης, σώθηκαν μέχρι σήμερα πάνω από 2.500 ελληνικά χειρόγραφα που περιέχουν είτε πλήρη, είτε αποσπάσματα του κειμένου.

Ο συνολικός αριθμός παραλλαγών, θελητών και αθέλητων, των ιερών κειμένων, κυμαίνεται γύρω στις 200.000, και όπως σημειώνει ο Σωτήριος Δεσπότης:

"Από τις 200.000 παραλλαγές το 95% μπορεί αμέσως να παραθεωρηθεί, διότι μαρτυρείται από ασήμαντο αριθμό χειρογράφων. Από τις 10.000 το 95% έγκειται όχι στη σημασία του κειμένου, αλλά στο συλλαβισμό, τη γραμματική ή τη λανθασμένη σειρά των λέξεων... Από το 5%, τις 500 δηλ. παραλλαγές, μόνον 50 έχουν ειδικό βάρος"^[17] και τονίζει ο συγγραφέας: "είναι εντυπωσιακό ότι καμιά βασική χριστιανική διδασκαλία δε βασίζεται πάνω σε λανθασμένη ανάγνωση και καμιά αναθεώρηση κάποιας λέξης δεν οδήγησε σε διόρθωση της διδασκαλίας της"^[18].

Σε κάθε περίπτωση, ο μεγάλος αριθμός χειρογράφων και παραθέσεων της Κ.Δ. από τους εκκλησιαστικούς συγγραφείς, μας επιτρέπει να έχουμε ένα κείμενο κατά πολύ ανώτερο απέναντι στις περισσότερες σχεδόν νεώτερες φιλολογικές συνθέσεις. Είναι αξιοσημείωτο ότι, ακόμα κι αν η ίδια η Κ.Δ. χανόταν, θα μπορούσαμε να ανασυντάξουμε το κείμενο της από τις πρώιμες μεταφράσεις που ανέρχονται σε πάνω από 15.000 χειρόγραφα σε λατινική, αιθιοπική, σλαβική και αρμενική μετάφραση, τα οποία μας παραδίδουν το κείμενο της Κ.Δ. με απόκλιση μόλις στο 0,5-1%. Αλλά κι αν οι μεταφράσεις χάνονταν, θα μπορούσαμε να ανασυνθέσουμε τα βιβλία της από τα παραθέματα των Πατέρων (120.000 παραθέσεις της Κ.Δ.)^[19].

Το κείμενο της 27ης κριτικής έκδ. "*Nestle-Aland*" και 4ης έκδ. της "*Greek New Testament*", θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ένα οικουμενικά, επιστημονικά αποδεκτό κείμενο, αφού απ' αυτό διδάσκονται οι φοιτητές την ερμηνεία στα Πανεπιστήμια του κόσμου και απ' αυτό γίνονται οι μεταφράσεις στις διάφορες γλώσσες και διαλέκτους. Βεβαίως αποτελεί ένα επιστημονικά κατασκευασμένο κείμενο, που δεν έχει βιωθεί στη λειτουργική πράξη. Στην Ελλάδα συνυπάρχουν και χρησιμοποιούνται δύο κείμενα: Το κριτικό κείμενο *Nestle-Aland* που χρησιμοποιείται στην πανεπιστημιακή διδασκαλία (Θεολογικές σχολές) και στις επιστημονικές εργασίες, και το Εκκλησιαστικό κείμενο (που λέγεται επίσης και *Βυζαντινό*) και αποτελεί το λειτουργικό κείμενο που αναγιώσκεται στην Εκκλησία και διαδίδεται στο λαό από τις χριστιανικές κινήσεις της χώρας και από το ποιμαντικό έργο των ενοριακών ναών^[20].

Το κείμενο της Κ.Δ. που βρέθηκε σε χειρόγραφα μέχρι και του 3ου αιώνα^[21]

Τα ευρήματα δείχνουν ότι πάνω από το μισό κείμενο της Καινής Διαθήκης, βρέθηκε σε χειρόγραφα που χρονολογούνται μέχρι και τον 3ο μ.Χ. αιώνα:

Βιβλίο	Σύνολο εδαφίων που περιέχει το βιβλίο	Σύνολο εδαφίων που βρέθηκαν σε χειρόγραφα μέχρι το 300 μ.Χ.	Ποσοστό περιεχομένου που βρέθηκε %	Χρονολόγηση αρχαιότερου χειρογράφου	Ονομασία του αρχαιότερου χειρογράφου
Κατά Ματθαίον	1071	148	13,82	γύρω στα 200 μ.Χ.	<i>p64</i>
Κατά Μάρκου	678	250	36,87	γύρω στα 200 μ.Χ.	<i>p45</i>
Κατά Λουκάν	1151	829	72,02	γύρω στα 200 μ.Χ.	<i>p45</i>
Κατά Ιωάννην	879	842	95,79	γύρω στα 125 μ.Χ.	<i>p52</i>
Πράξεις	1007	530	52,63	γύρω στα 200 μ.Χ.	<i>p45</i>
Προς Ρωμαίους	433	295	68,13	γύρω στα 200 μ.Χ.	<i>p46</i>

Προς Κορινθίους Α'	437	435	99,54	γύρω στα 200 μ.Χ.	p46
Προς Κορινθίους Β'	257	257	100	γύρω στα 200 μ.Χ.	p46
Προς Γαλάτας	149	149	100	γύρω στα 200 μ.Χ.	p46
Προς Εφεσίους	155	154	99,35	γύρω στα 200 μ.Χ.	p46
Προς Φιλιπησίους	104	104	100	γύρω στα 200 μ.Χ.	p46
Προς Κολοσσαείς	95	95	100	γύρω στα 200 μ.Χ.	p46
Προς Θεσσαλονικείς Α'	89	46	51,69	γύρω στα 200 μ.Χ.	p46
Προς Θεσσαλονικείς Β'	47	6	12,77	3ος αιώνας	p30
Προς Τιμόθεον Α'	113	0	0		
Προς Τιμόθεον Β'	83	0	0		
Προς Φιλήμονα	25	5	20	3ος αιώνας	p87
Προς Τίτον	46	11	23,91	γύρω στα 200 μ.Χ.	p32
Προς Εβραίους	303	303	100	γύρω στα 200 μ.Χ.	p46
Ιακώβου	108	24	22,22	αρχές 3ου αιώνα	p23
Πέτρου Α'	105	105	100	τέλη 3ου αιώνα	p72
Πέτρου Β'	61	61	100	τέλη 3ου αιώνα	p72
Ιωάννου Α'	105	6	5,71	3ος αιώνας	p9
Ιωάννου Β'	13	0	0		
Ιωάννου Γ'	14	0	0		
Ιούδα	25	25	100	τέλη 3ου αιώνα	p72
Αποκάλυψις Ιωάννου	404	128	31,68	3ος αιώνας	p47
ΣΥΝΟΛΑ	7957	4318	54,27 %		

Υποσημειώσεις

1. ↑ William F. Beck, *The New Testament in the Language of Today*, Revised ed., Concordia Publishing House, 1967, σελ. x.
2. ↑ Δεσπότης Σ. Σωτήριος, *Ο Κώδικας των Ευαγγελίων*, Άθως, Αθήνα 2007, σελ. 30-31.
3. ↑ "Διαθήκη", Λεξικό Βιβλικής Θεολογίας (μτφρ. από τα Γαλλικά με εποπτεία Σάββα Αγουρίδη, Σταύρου Βαρτανιάν), Άρτος Ζωής, Αθήνα 1980, στ. 255.
4. ↑ *Μκ 14,24*.
5. ↑ *Μτ 26,28*.
6. ↑ *Λκ 22,20· Α' Κορ 11,25*.
7. ↑ *Λεξικό Βιβλικής Θεολογίας*, ό.π., στ. 256.
8. ↑ Στο ίδιο.
9. ↑ «In 2 Peter 3:16 Paul's epistles are actually called 'Scriptures', and a gospel is identified as 'the Scripture' in 1 Timothy 5:18. The use of 'Scripture(s)' to denote NT writings became increasingly common through the 2nd century and by the end of it was normal». ("The History of the NT Canon", T. Desmond Alexander and Brian S. Rosner, *New Dictionary of Biblical Theology*, IL: InterVarsity Press, 2001).
10. ↑ «There is no sense, at this stage, of a Canon of Scripture, a closed list to which addition may not be made. This would appear to be due to two factors: the existence of an oral tradition and the presence of apostles, apostolic disciples, and prophets, who were the foci and the interpreters of the dominical traditions». ("CANON OF THE NEW TESTAMENT" > "I. The earliest period", D. R. W. Wood and I. Howard Marshall, *New Bible Dictionary* (3rd ed.; Leicester, England; Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1996), σελ. 170.).
11. ↑ Καραβιδόπουλος Δ. Ιωάννης, 'Εισαγωγή Στην Καινή Διαθήκη', 2η έκδ., Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 1998, σελ. 113.
12. ↑ Οι κανόνες της Συνόδου της Καρθαγένης μπορούν να βρεθούν εδώ, στην ιστοσελίδα της *Christian Classics Ethereal Library* (<http://www.ccel.org/fathers/NPNF2-14/6sardica/afcns.htm>), στην αγγλική.
13. ↑ ιστοσελίδα της *Christian Classics Ethereal Library* (<http://www.ccel.org/ccel/schaff/npnf214.xiv.iii.ii.html>).
14. ↑ John R. McRay, "*Bible, Canon of the > The Canon of the New Testament in the First Few Centuries*", Baker Encyclopedia of the Bible, Baker Book House 1988, σελ. 304.
15. ↑ Αγουρίδης Σάββας, *Εισαγωγή Εις την Καινήν Διαθήκην*, 3η έκδ., Γρηγόρης, Αθήνα 1991, σελ. 23-24.
16. ↑ Δεσπότης Σ. Σωτήριος, *Ο Κώδικας των Ευαγγελίων*, Άθως, Αθήνα 2007, σελ. 46.
17. ↑ Δεσπότης, ό.π., σελ. 51, υποσημ. #62.
18. ↑ Δεσπότης, ό.π., σελ. 51.
19. ↑ Δεσπότης, ό.π., σελ. 52.
20. ↑ Καραβιδόπουλος Δ. Ιωάννης, "Νεοελληνικές μεταφράσεις Καινής Διαθήκης κατά το τελευταίο τέταρτο του 20ου αιώνα", σελ. 104-122, στο *Βιβλικές Μελέτες Β* (Βιβλική Βιβλιοθήκη #16), Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 2000, εδώ σελ. 115.
21. ↑ Shawn M. Barr, "*Manuscript Evidence From The Second And Third Centuries*", Michigan Theological Journal Volume 4, (Φθινόπωρο 1993), σελ. 149

Βιβλιογραφία

- Αγουρίδης Σάββας, *Εισαγωγή Εις την Καινήν Διαθήκην*, 3η έκδ., Γρηγόρης, Αθήνα 1991
- Καραβιδόπουλος Δ. Ιωάννης, *Εισαγωγή Στην Καινή Διαθήκη*, 2η έκδ., Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 1998
- Reynolds D.L. & Wilson G.N., *Αντιγραφείς και Φιλολόγοι*, MIET, Αθήνα 1981
- Mioni Elpidio, *Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία*, 3η έκδ., MIET, Αθήνα 1985
- Turner G.E., *Ελληνικοί Πάπυροι-Εισαγωγή στη Μελέτη και τη Χρήση των Παπυρικών Κειμένων*, MIET, Αθήνα 1981
- Kurt Aland, *The Problem of the New Testament Canon*, Mowbray, 1962
- Raymond Brown, *An Introduction to the New Testament*, Doubleday, 1997
- David Noel, ed., *The Anchor Bible Dictionary*, New York: Doubleday, 1997
- *Η Καθολική Εγκυκλοπαίδεια*, λήμμα Αφρικανικές Σύνοδοι (<http://www.newadvent.org/cathen/01199a.htm>) και Κανόνας της Καινής Διαθήκης (<http://www.newadvent.org/cathen/03274a.htm>), 1914

Σχετικά κύρια άρθρα

- Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη
- Αγία Γραφή

- Μεταφράσεις της Αγίας Γραφής
- Απόκρυφα
- Βιβλία της Αγίας Γραφής
- Βιβλικός κανόνας
- Δευτεροκανονικά
- Ιουδαϊσμός
- Παλαιά Διαθήκη
- Χριστιανισμός

Εξωτερικοί Σύνδεσμοι

Εκδόσεις της Καινής Διαθήκης διαθέσιμες στο ίντερνετ

- Η Καινή Διαθήκη (http://www.scripture4all.org/OnlineInterlinear/Greek_Index.htm) , κριτικό κείμενο των Westcott-Hort, με πρόσθετα γραμματικά στοιχεία.
- Η Καινή Διαθήκη (<http://www.magister.msk.ru/library/bible/greek/greek.htm>) , κριτικό κείμενο.
- Η Καινή Διαθήκη (http://www.apostoliki-diakonia.gr/bible/bible.asp?contents=new_testament/contents.asp&main=) , βυζαντινό κείμενο, από την Αποστολική Διακονία.
- Το πολυτονικό κείμενο της Καινής Διαθήκης (<http://users.otenet.gr/~gmcr>) , κατά την έκδοση του Οικουμενικού Πατριαρχείου.
- Η Καινή Διαθήκη-Εγχειρίδιο Μελέτης και Ζωής (http://www.jesuslovesyou.gr/Bible_Greek/BibleGR_home.htm) , 1994, Εκδ. Ο Λόγος.
- Η Καινή Διαθήκη, Μεταγλώττιση Α' (<http://www.greekbiblos.gr/krmenu.htm>) , έκδοση 1991, Σπύρος Κίμ. Καραλής, απόδοση στη δημοτική.

Πρόσθετες πηγές

- Ιστοσελίδα του Διεθνούς Συμβουλίου Χριστιανών και Ιουδαίων: «Πέρα από τις Εβραϊκές Γραφές: Η Διαμόρφωση του Κανόνα της Καινής Διαθήκης» (<http://www.jcrelations.net/en/?id=796>) (Beyond the Hebrew Bible: The Formation of the New Testament Canon), του Nigel Watson.
- Adolf von Harnack, *The Origin of the New Testament* (http://www.ccel.org/ccel/harnack/origin_nt.toc.html) , στον ιστότοπο Christian Classics Ethereal Library (<http://www.ccel.org/>) .

Καινή Διαθήκη (27 βιβλία)

Ευαγγέλια	01.Κατά Λουκάν Ευαγγέλιον 02.Κατά Μάρκον Ευαγγέλιον 03.Κατά Ματθαίου Ευαγγέλιον 04.Κατά Ιωάννην Ευαγγέλιον
Ιστορικά	05.Πράξεις των Αποστόλων
Επιστολές Παύλου	6.Προς Ρωμαίους 7.Προς Κορινθίους Α' 8.Προς Κορινθίους Β' 9.Προς Γαλάτας 10.Προς Εφεσίους 11.Προς Φιλιπησίους 12.Προς Κολοσσαείς 13.Προς Θεσσαλονικείς Α' 14.Προς Θεσσαλονικείς Β' 15.Προς Τιμόθεον Α' 16.Προς Τιμόθεον Β' 17.Προς Τίτον 18.Προς Φιλήμονα 19.Προς Εβραίους
Καθολικές Επιστολές	20.Επιστολή Ιακώβου 21.Επιστολή Πέτρου Α' 22.Επιστολή Πέτρου Β' 23.Επιστολή Ιωάννου Α' 24.Επιστολή Ιωάννου Β' 25.Επιστολή Ιωάννου Γ' 26.Επιστολή Ιούδα
Προφητικά	27.Αποκάλυψις Ιωάννου

Ανακτήθηκε από το "http://el.orthodoxwiki.org/%CE%9A%CE%B1%CE%B9%CE%BD%CE%AE_%CE%94%CE%B9%CE%B1%CE%B8%CE%AE%CE%BA%CE%B7".

Κατηγορίες > OrthodoxWiki > Κατηγορίες

Κατηγορίες > OrthodoxWiki > Κατηγορίες

Κατηγορίες > OrthodoxWiki > Κατηγορίες > Γραμματεία > Αγία Γραφή

Κατηγορίες > OrthodoxWiki > Κατηγορίες > Γραμματεία > Αγία Γραφή > Καινή Διαθήκη

OrthodoxWiki > Κατηγορίες > OrthodoxWiki > Ζωτικά Άρθρα

- Τελευταία τροποποίηση 09:11, 17 Μαΐου 2009.
- [3 χρήστες online]
- Περιεχόμενο διαθέσιμο σύμφωνα με GFDL / CC by-sa.

Hosting provided by Orthodox Internet Services